1027 - Bir kimsenin doğum gününü kutlamanın hükmü

Soru

Örneğin bir kimsenin doğumundan bir veya iki veyahut da daha fazla veya daha az yıl geçtikten sonra (pastanın üzerindeki yanan) mumu söndürerek doğum gününü kutlamanın hükmü nedir?
Bu kutlamadaki ziyâfetlerde hazır bulunmanın hükmü nedir?
Bir kimse böyle bir kutlamaya dâvet edildiği zaman icâbet etmeli midir?
Bu konuda bizi aydınlatır mısınız?
Allah Teâlâ mükâfatınızı versin.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Kur'an ve sünnetten şer'î deliller, doğum günlerini kutlamanın dînde sonradan çıkarılan yeniliklerden olduğuna ve temiz İslâm şeriatında bunun hiçbir aslının olmadığına delâlet etmiştir.

Bu kutlama dâvetine icâbet etmek câiz değildir. Çünkü bu davranış, bid'atları onaylamak ve onlara teşvik etmek demektir.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاء شَرَعُوا لَهُم مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ [سورة الشورى الآية:21]

"Yoksa onların (müşriklerin) Allah'ın izin vermediği bir dîni meşrû kılan ortakları mı var? Eğer Allah'ın süre tanıyarak onlara dünyada azap etmeyeceğine dâir kazâ ve kaderi olmasaydı, derhal onların aralarında azap etmek sûretiyle hüküm verilirdi. Şüphesiz ki zâlim (kâfir)ler için (kıyâmette) acıklı bir azap vardır." (Şûrâ Sûresi: 21)

Yine Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ. إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللهِ شَيْئاً وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ [سورة الجاثية الآية: 18–19]

"(Ey Peygamber!) Sonra dîn işinde, seni apaçık bir yola koyduk. Sen ona (şeriata) uy ve gerçeği (Allah'ın şeriatını) bilmeyenlerin hevâlarına uyma. Çünkü (sen, eğer onların hevâlarına uyarsan) Allah'tan gelecek herhangi bir azabı önleme hususunda, onlar sana hiçbir fayda veremezler. Zâlimler, (mü'minlere karşı) birbirlerinin yardımcılarıdır. Allah ise, takvâ sahiplerinin yardımcısıdır (velisidir)." (Câsiye Sûresi: 18)

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[اتَّبِعُواْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلاَ تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلاً مَا تَذَكَّرُونَ [سورة الأعراف الآية: 3

"(Ey İnsanlar! Emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmak sûretiyle) Rabbinizden size indirilen Kur'ân'a (ve sünnete) uyun. O'nun (Allah'ın) dışındaki dostlara uymayın.Şüphesiz ki siz, çok az ibret alarak hakka dönüyorsunuz." (A'râf Sûresi: 3)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivâyet olunduğuna göre o şöyle buyurmuştur:

[مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ. [رواه مسلم

"Her kimişimiz (dînimiz) üzere olmayan bir iş işlerse, o işlediği şey reddolunmuştur (bâtıldır ve ona itibar edilmez)." (Müslim; hadis no:1718)

Yine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ، وَكُلَّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ . [رواه النسائي وصححه الألباني في صحيح سنن النسائي]

"Şüphesiz sözlerin en doğrusu, Allah'ın kitabıdır. Yolların en güzeli, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yoludur. İşlerin en şerlisi, (dînde aslı olmayıp) sonradan çıkarılan yeniliklerdir (dîndeki bid'atlardır). (Dînde) sonradan çıkarılan her yenilik, bid'attir. Her bid'at, dalâlettir (sapıklıktır). Her dalâlet (in sahibi) de, ateştedir." (Nesâî; hadis no:1560. Elbânî, "Sahîh-i Sünen-i Nesâî; hadis

no:1578)

Bu anlamdaki hadisler, pek çoktur.

Hiç şüphe yok ki bu kutlamaların, dînde aslı olmayan çirkin bir bid'at olmasının yanında yahudi ve hıristiyanların doğum günü kutlamalarında onlara benzemek de vardır. Oysa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onların yoluna uymaktan şiddetle uyarmış ve şöyle buyurmuştur:

لَتَتَّبِعُنَّ سُنَّةَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بَاعًا بِبَاعٍ وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ وَشِبْرًا بِشِبْرٍ حَتَّى لَوْ دَخَلُوا فِي جُحْرِ ضَبٍّ لَدَخَلْتُمُوهُ. قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ! الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى؟ قَالَ: فَمَنْ. [رواه البخاري ومسلم]

"Şüphesiz siz, sizden öncekilerin yoluna karış karış, arşın arşın uyacaksınız (onları takip edeceksiniz). Hatta onlar, bir keler deliğine bile girseler, onların arkasından siz de gireceksiniz.

Bunun üzerine sahâbe:

- Ey Allah'ın elçisi! Onlar yahudi ve hıristiyanlar mıdır? diye sordular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Ya kim olacak! (Tabii ki onlardır)." (Buhârî ve Müslim)

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ. [رواه أبو داود وأحمد]

"Her kim, bir topluluğa (kavme) benzerse (onların giyindiği gibi giyinirse, gittiği yolda giderse ve onların işlediği fiilleri işlerse, günah ve sevap bakımından) o da onlardandır." (İmam Ahmed; hadis no: 2/50. Ebu Davud; hadis no: 4/314. İbn-i Teymiyye, "İktidâu's-Sıratı'l-Mustakîm"; c: 1, s: 279'da hadisinin senedinin ceyyid-iyi olduğunu söylemiştir.Suyutî de "el-Câmiu's-Sağîr"; hadis no: 5893'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.)